

Практичне заняття № 4
Тема: Шкільні підручники з української мови

План

1. Основні розділи підручника, зв'язок між його теоретичною і практичною частинами
2. Система вправ, особливості комплексних завдань
3. Система орфограм і пунктограм у підручнику
4. Характер ілюстративного матеріалу, його призначення
5. Структурні компоненти підручника, текстові й позатекстові завдання
6. Сигнали-символи, апарат орієнтації підручника

Література

1. Бондаренко Н., Ярмолук А. Концепція підручника української мови для шкіл з російською мовою навчання // Дивослово. – 2002. - № 4. – С. 66 – 72.
2. Пентилюк М.І. Вивчення української мови в школах з російською мовою навчання. – К., 2000.
3. Скуратівський Л., Шелехова Г. Концепція підручника рідної мови // Укр. мова і л-ра в шк. – 2001. - № 3. – С. 5 – 7.
4. Чинні підручники з української (рідної) мови та для класів із поглибленим вивченням української мови.

Методичні поради

Готуючись до практичного заняття, детально проаналізуйте зміст кількох підручників, звертаючи особливу увагу на послідовність викладення матеріалу, урахування внутріпредметних зв'язків, доступність змісту підручника, розподіл матеріалу за параграфами, навчально-методичний апарат підручника, ілюстративний матеріал, якість художнього оформлення й поліграфічного виконання

Проблемні питання до плану

1. Чи відповідає інтерпретація мовних відомостей у чинних шкільних підручниках сучасній парадигмі лінгвістичної науки? Обґрунтуйте свою думку (урахування психолінгвістики, соціолінгвістики, когнітивної лінгвістики тощо).
2. Відомо, що шкільна навчальна теорія розробляється на основі наукової, причому шкільна теорія не може осягнути коло знань у певній галузі повністю, а, отже, є її своєрідною проекцією, що здійснюється з урахуванням мети й завдань шкільної освіти, а також вікових особливостей учнів. Проілюструйте цю тезу конкретними прикладами
3. Поясніть, чому автори шкільних підручників не подають різноманітність поглядів на певні суперечливі в лінгвістиці питання. Проілюструйте конкретними фактами, поясніть вибір авторів
4. Яким ви уявляєте собі підручник нового покоління?

Самостійна робота

1. Проаналізуйте пробний підручник з української мови для 5 класу Л. Скуратівського, Г. Шелехової, В. Новосолової. – К., 2000

2. Здійсніть порівняльний аналіз чинних підручників з української мови для 6 класу шкіл з російською та українською мовами навчання
3. Проаналізуйте систему тренувальних вправ одного параграфа підручника з української мови для 7 класу шкіл з українською мовою навчання. Зверніть увагу на різноманітність вправ, відповідність дидактичного матеріалу культурологічній лінії програми
4. Зробіть порівняльний аналіз чинних підручників з української мови для 10-11 класів ЗОШ; класів з поглибленим вивчення предмета
5. У чому полягає специфіка кожного з них

Письмові завдання:

I рівень:

Проаналізуйте систему тренувальних вправ одного параграфа підручника (клас оберіть самостійно), звертаючи увагу на характер дидактичного матеріалу, його відповідність вимогам стандарту концепцій мовної освіти, чинної програми. Дайте характеристику проблемним, пошуковим завданням

II рівень:

Розробіть проект нового підручника з української мови (презентація)